

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

Član 1.

U Zakonu o deviznom poslovanju („Službeni glasnik RS“, br. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 i 30/2018), član 39a menja se i glasi:

„Član 39a

Narodna banka Srbije vodi registar ovlašćenih menjača.

U registar ovlašćenih menjača upisuju se podaci o ovlašćenim menjačima i sve promene u vezi s tim podacima.

Ovlašćeni menjači dužni su da bez odlaganja obaveste Narodnu banku Srbije o promenama podataka koji se unose u registar ovlašćenih menjača.

Registar ovlašćenih menjača jeste javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a podaci iz tog registra dostupni su na internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove, sadržinu i način vođenja registra ovlašćenih menjača, uključujući i brisanje podataka iz tog registra, kao i obaveze ovlašćenih menjača u vezi sa obaveštavanjem Narodne banke Srbije o promenama podataka koji se u taj registar upisuju.“

Član 2.

Posle člana 39a dodaju se čl. 39b i 39v, koji glase:

„Član 39b

Ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja ovlašćenog menjača utvrdi da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona, odnosno u skladu sa odredbama propisa kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i ograničavanje raspolaganja imovinom u cilju sprečavanja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje (u daljem tekstu: propisi kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma) a u pitanju su manje značajne nepravilnosti, odnosno nepravilnosti koje ne utiču bitno i neposredno na poslovanje ovlašćenog menjača – Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se ovlašćenom menjaču izriče pismena opomena.

Ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja ovlašćenog menjača utvrdi da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana a nije reč o nepravilnostima iz tog stava – Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se ovlašćenom menjaču izriče nalog da svoje poslovanje uskladi sa ovim zakonom i/ili propisima iz stava 1. ovog člana.

Ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja ovlašćenog menjača utvrdi da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana a u pitanju su nepravilnosti iz stava 2. ovog člana koje bitno i neposredno utiču ili bi mogle tako uticati na poslovanje ovlašćenog menjača, kao i u slučajevima iz člana 39v stav 2. ovog zakona u kojima nije oduzeto ovlašćenje u skladu s tim članom – Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se ovlašćenom menjaču privremeno oduzima ovlašćenje za obavljanje menjačkih

poslova na kontrolisanom menjačkom mestu ili na svim menjačkim mestima, u periodu do 30 radnih dana.

Rešenjem iz st. 1, 2. i 3. ovog člana ovlašćenom menjaču se nalaže da, ako to nije već učinio, u određenom roku otkloni utvrđenu nepravilnost, odnosno da uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana, a određuje se i rok u kome je dužan da Narodnoj banci Srbije dostavi izveštaj o otklonjenim nepravilnostima, sa odgovarajućim dokazima.

Narodna banka Srbije može, pored preduzimanja mera iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, izreći i novčanu kaznu ovlašćenom menjaču, kao i odgovornom licu u ovlašćenom menjaču – pravnom licu.

Novčana kazna iz stava 5. ovog člana izriče se ovlašćenom menjaču, odnosno odgovornom licu u ovlašćenom menjaču u sledećem rasponu:

- 1) od 100.000 do 3.000.000 dinara za pravno lice i od 10.000 do 500.000 dinara za odgovorno lice u pravnom licu;
- 2) od 50.000 do 2.000.000 dinara za preduzetnika.

Ako 10% ukupnog prihoda koji je ovlašćeni menjač iz stava 6. ovog člana ostvario u prethodnoj godini iznosi više od 3.000.000 dinara za pravno lice, odnosno više od 2.000.000 dinara za preduzetnika, ili ako 10% ukupnog prihoda koji je odgovorno lice u ovlašćenom menjaču – pravnom licu ostvarilo u prethodnoj godini iznosi više od 500.000 dinara – novčana kazna iz stava 5. ovog člana može biti i veća od iznosa iz stava 6. ovog člana, ali ne veća od 10% ukupnog prihoda ovlašćenog menjača, odnosno odgovornog lica u ovlašćenom menjaču – pravnom licu ostvarenog u prethodnoj godini. Ukupan prihod iz ovog stava ima značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Pri izricanju mere i novčane kazne iz ovog člana, Narodna banka Srbije postupa uzimajući u obzir težinu utvrđenih nepravilnosti i pokazanu spremnost ovlašćenog menjača i odgovornog lica u ovlašćenom menjaču – pravnom licu da te nepravilnosti otklone, kao i broj utvrđenih nepravilnosti, njihovu međusobnu povezanost i trajanje, stepen saradnje ovlašćenog menjača i odgovornog lica u ovlašćenom menjaču – pravnom licu s Narodnom bankom Srbije tokom postupka kontrole, prethodno ponašanje ovlašćenog menjača, odnosno da li su ovlašćeni menjač i odgovorno lice u ovlašćenom menjaču – pravnom licu i ranije slično postupali i da li im je u vezi s tim postupanjem već izrečena mera ili novčana kazna iz ovog člana, kao i druge bitne okolnosti pod kojima je nepravilnost učinjena.

Novčane kazne iz ovog člana mogu se izreći i pravnom licu, preduzetniku i/ili fizičkom licu koji u vreme izricanja novčane kazne više nemaju svojstvo ovlašćenog menjača, kao i fizičkom licu koje više nema svojstvo odgovornog lica u ovlašćenom menjaču – pravnom licu, za nepravilnosti iz st. 1, 2. i 3. ovog člana koje su učinjene dok je to lice obavljalo menjačke poslove, odnosno dok je bilo odgovorno lice u ovlašćenom menjaču – pravnom licu.

Rešenje kojim se izriče novčana kazna iz ovog člana, nakon dostavljanja ovlašćenom menjaču i odgovornom licu u ovlašćenom menjaču – pravnom licu, odnosno nakon dostavljanja licima iz stava 9. ovog člana – predstavlja izvršnu ispravu.

Ako se obaveza ovlašćenog menjača, odnosno odgovornog lica u ovlašćenom menjaču – pravnom licu, uključujući i lica iz stava 9. ovog člana, po osnovu novčane kazne iz ovog člana ne plati u roku utvrđenom rešenjem o izricanju te kazne, Narodna banka Srbije ima pravo da obračunava zateznu kamatu na iznos duga.

Izvršna rešenja o izricanju novčane kazne iz ovog člana predstavljaju osnov za prinudnu naplatu s računa ovlašćenog menjača, odnosno pravnog lica ili preduzetnika iz stava 9. ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuje prinudna naplata na novčanim sredstvima na računu.

Novčane kazne iz ovog člana uplaćuju se na račun Narodne banke Srbije.

Rešenje Narodne banke Srbije iz ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti niti odložiti njegovo izvršenje.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na mere iz st. 1. i 2. ovog člana i novčane kazne iz ovog člana koje Narodna banka Srbije može izreći rezidentu – privrednom subjektu koji menjačke poslove obavlja na osnovu posebnog zakona kojim se uređuje njegova delatnost, kao i odgovornom licu u tom rezidentu, ako u postupku kontrole menjačkog poslovanja tog rezidenta utvrdi da on nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa iz stava 1. ovog člana.

Član 39v

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova na kontrolisanom menjačkom mestu ili na svim menjačkim mestima kad utvrdi sledeće:

- 1) da je ovlašćeni menjač prestao da ispunjava uslove za obavljanje menjačkih poslova utvrđene ovim zakonom i propisom Narodne banke Srbije;
- 2) da ovlašćeni menjač nije počeo s radom u roku od 30 dana od dana prijema ovlašćenja;
- 3) da je ovlašćenje izdato na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 4) da ovlašćeni menjač bez opravdanog razloga ne obavlja menjačke poslove u trajanju dužem od pet radnih dana.

Narodna banka Srbije može doneti rešenje iz stava 1. ovog člana kad utvrdi sledeće:

- 1) da je ovlašćeni menjač teže povredio odredbe ovog zakona i/ili propisa donetih na osnovu ovog zakona, a uzimajući u obzir okolnosti iz člana 39b stav 8. ovog zakona;
- 2) da ovlašćeni menjač nije postupio u skladu s nalogom Narodne banke Srbije iz člana 39b stav 4. ovog zakona;
- 3) da ovlašćeni menjač ne postupi u skladu s propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- 4) da ovlašćeni menjač Narodnoj banci Srbije, odnosno ovlašćenom licu iz člana 46. stav 6. ovog zakona nije omogućio obavljanje kontrole, odnosno uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju ili im nije omogućio pristup menjačkom mestu, odnosno pregled predmeta, prostorija ili drugih objekata koji su u vezi sa obavljanjem menjačkih poslova i/ili nije dozvolio privremeno oduzimanje efektivnog stranog novca, čekova i drugih hartija od vrednosti, gotovine u dinarima, elektronskog novca, digitalne imovine, platnih kartica, predmeta, isprava i dokumentacije.

Narodna banka Srbije može rešenjem iz st. 1. i 2. ovog člana izreći i novčanu kaznu ovlašćenom menjaču, kao i odgovornom licu u ovlašćenom menjaču – pravnom licu, a u tom slučaju shodno se primenjuju odredbe člana 39b st. 6. do 14. ovog zakona.

Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja i ako ovlašćeni menjač u pismenoj formi podnese zahtev Narodnoj banci Srbije za

prestanak obavljanja menjačkih poslova i dostavi dokaze da je postupio u skladu s propisom iz člana 39. stav 6. ovog zakona.

Narodna banka Srbije može rešenjem iz st. 1, 2. i 4. ovog člana naložiti ovlašćenom menjaču da preduzme određene radnje radi ispunjavanja obaveza u vezi sa oduzimanjem ovlašćenja, odnosno u vezi s prestankom obavljanja menjačkih poslova, pri čemu određuje i rokove za preduzimanje tih radnji i rok za dostavljanje Narodnoj banci Srbije izveštaja o preduzetim radnjama, sa odgovarajućim dokazima.

Privredni subjekt kome je rešenjem iz st. 1. i 2. ovog člana oduzeto ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova na svim menjačkim mestima ne može da podnese novi zahtev za izdavanje ovlašćenja u roku od pet godina od dana dostavljanja tog rešenja, pri čemu u tom roku ovaj zahtev ne može podneti ni lice koje je na dan donošenja ovog rešenja ili u periodu od šest meseci pre tog dana bilo vlasnik ili osnivač tog privrednog subjekta, odnosno direktor/član upravnog odbora i/ili drugo odgovorno lice kod ovog privrednog subjekta, odnosno direktor/član upravnog odbora i/ili drugo odgovorno lice osnivača tog privrednog subjekta, niti u tom roku bilo koje od ovih lica može biti u takvoj vezi s drugim privrednim subjektom, niti može biti član zajedničkog domaćinstva s takvim licima u drugom privrednom subjektu koji je podneo zahtev za izdavanje ovlašćenja.

Rešenje Narodne banke Srbije iz st. 1, 2. i 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti niti odložiti njegovo izvršenje.

Ovlašćeni menjač ne može da bude brisan iz registra privrednih subjekata koji se vodi kod organizacije nadležne za vođenje tog registra – čak i ako je podneo registracionu prijavu za brisanje ili ako su ispunjeni drugi zakonski razlozi za to brisanje – pre nego što mu Narodna banka Srbije oduzme ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova na svim menjačkim mestima u skladu sa odredbama ovog člana i izbriše ga iz registra ovlašćenih menjača iz člana 39a ovog zakona, o čemu Narodna banka Srbije organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata dostavlja dokaz – potvrdu Narodne banke Srbije o brisanju iz registra ovlašćenih menjača.

Pravno lice ili preduzetnik kome je Narodna banka Srbije oduzela ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova na svim menjačkim mestima ne može podneti prijavu iz stava 8. ovog člana pre nego što postupi po nalogu Narodne banke Srbije iz rešenja iz stava 5. ovog člana, odnosno pre nego što plati novčanu kaznu koju mu je Narodna banka Srbije izrekla u skladu sa odredbama ovog zakona.

U slučaju iz stava 9. ovog člana, Narodna banka Srbije obaveštava organizaciju nadležnu za vođenje registra privrednih subjekata o postojanju razloga iz tog stava usled kojih pravno lice ili preduzetnik iz tog stava ne može podneti prijavu iz stava 8. ovog člana, kao i o tome da su ti razlozi prestali da postoje.

Ako ovlašćeni menjač ili pravno lice ili preduzetnik iz stava 9. ovog člana podnese prijavu iz stava 8. ovog člana suprotno st. 8. i 9. ovog člana – organizacija nadležna za vođenje registra privrednih subjekata dužna je da tu prijavu odbaci i da o tome obavesti Narodnu banku Srbije.“.

Član 3.

Naslov iznad člana 44. menja se i glasi:

„VIII. KONTROLA DEVIZNOG I MENJAČKOG POSLOVANJA“.

Član 4.

Član 45. menja se i glasi:

„Član 45.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog i menjačkog poslovanja banaka, deviznog poslovanja izdavalaca elektronskog novca sa sedištem u Republici i platnih institucija – u postupku koji je utvrđen zakonom kojim se uređuje njihovo poslovanje.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu platnog prometa sa inostranstvom koji obavlja javni poštanski operator – u postupku koji je utvrđen zakonom kojim se uređuju platne usluge.

Narodna banka Srbije, u postupku kontrole deviznog poslovanja banaka, izriče mere i novčane kazne banci i odgovornom licu u banci u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje banaka – ako utvrdi da je banka obavljala poslove platnog prometa sa inostranstvom suprotno odredbama ovog zakona ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona.

Za radnje iz stava 3. ovog člana, Narodna banka Srbije izriče mere i novčane kazne izdavaocu elektronskog novca sa sedištem u Republici, platnoj instituciji i javnom poštanskom operatoru, kao i odgovornom licu u tom pravnom licu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju platne usluge.

Narodna banka Srbije, u postupku kontrole menjačkog poslovanja banaka, izriče mere i novčane kazne banci i odgovornom licu u banci u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje poslovanje banaka – ako utvrdi da je banka obavljala menjačke poslove suprotno odredbama ovog zakona ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona.“.

Član 5.

Član 46. menja se i glasi:

„Član 46.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i menjačkog poslovanja rezidenata iz člana 39. stav 1. ovog zakona koji nisu banka (u daljem tekstu: subjekt kontrole) – u postupku koji je utvrđen ovim zakonom i propisom Narodne banke Srbije kojim se bliže uređuju uslovi i način vršenja te kontrole.

Kontrola iz stava 1. ovog člana jeste postupak provere i utvrđivanja zakonitosti i pravilnosti obavljanja deviznih i menjačkih poslova shodno propisima kojima se uređuju devizno i menjačko poslovanje, odnosno postupak provere i utvrđivanja zakonitosti i pravilnosti obavljanja menjačkih poslova shodno propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Dostavljanjem subjektu kontrole rešenja, zapisnika i drugih akata, kao i obaveštenja, zahteva i drugih pismena Narodne banke Srbije, koji su u vezi s kontrolom iz stava 1. ovog člana – smatra se da su oni dostavljeni i odgovornom licu u subjektu kontrole i ne može se dokazivati suprotno.

Narodna banka Srbije može propisati obavezu subjekta kontrole da obezbedi prijem pismena iz stava 3. ovog člana u obliku elektronskih dokumenata, kao i uslove pod kojima i trenutak od koga će se smatrati da su ta pismena dostavljena u smislu zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Kontrolu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije vrši na sledeće načine:

1) posredno – prikupljanjem, praćenjem, proveravanjem i analizom izveštaja i druge dokumentacije koju joj subjekt kontrole dostavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona, odnosno na njen zahtev, kao i druge dokumentacije, odnosno drugih podataka kojima Narodna banka Srbije raspolaže;

2) neposredno – u prostorijama subjekta kontrole uvidom u poslovne knjige, ugovore i drugu dokumentaciju i podatke subjekta kontrole, odnosno lica koja su sa subjektom kontrole povezana imovinskim, upravljačkim ili poslovnim odnosima.

Neposrednu kontrolu iz stava 5. tačka 2) ovog člana vrše zaposleni u Narodnoj banci Srbije ili druga angažovana lica u skladu s rešenjem koje donosi Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: ovlašćena lica).

Pri vršenju neposredne kontrole iz stava 5. tačka 2) ovog člana, ovlašćena lica dužna su da kod sebe imaju rešenje iz stava 6. ovog člana i službenu legitimaciju, koji služe za njihovu identifikaciju i dokazivanje svojstva lica ovlašćenih za vršenje te kontrole.

Izgled, obrazac i sadržinu službene legitimacije iz stava 7. ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.“

Član 6.

Posle člana 46. dodaju se čl. 46a do 46d, koji glase:

„Član 46a

Podaci koje ovlašćena lica i zaposleni u Narodnoj banci Srbije na bilo koji način saznaju u postupku kontrole iz člana 46. ovog zakona, kao i dokumenti koji sadrže takve podatke, uključujući i mere i novčane kazne koje Narodna banka Srbije u tim postupcima izriče u skladu sa odredbama ovog zakona – određuju se i štite kao tajni podaci sa oznakom stepena tajnosti „POVERLJIVO“ ili „INTERNO“, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da čuvaju podatke i dokumente iz tog stava kao tajne podatke, odnosno ne mogu ih učiniti dostupnim trećim licima, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Obaveza čuvanja tajnosti podataka za lica iz stava 1. ovog člana ne prestaje ni nakon prestanka njihovog radnog odnosa u Narodnoj banci Srbije, kao ni nakon prestanka drugog svojstva na osnovu kog su ta lica ostvarila pristup podacima iz tog stava.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije može podatke i dokumente iz stava 1. ovog člana učiniti dostupnim domaćim i stranim organima kontrole, pod uslovom da ih ti organi koriste isključivo u svrhe za koje su pribavljeni.

Objavljivanje podataka iz stava 1. ovog člana izraženih u zbirnom obliku, tako da se na osnovu njih ne može utvrditi identitet subjekta kontrole, odnosno fizičkih i pravnih lica – ne smatra se povredom obaveze čuvanja tajnosti tih podataka.

Član 46b

Narodna banka Srbije može u toku kontrole iz čl. 45. i 46. ovog zakona, uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti devize, efektivni strani novac, čekove, hartije od vrednosti, dinare, elektronski novac, digitalnu imovinu, platne kartice, predmete, poslovne knjige, evidencije, isprave ili drugu dokumentaciju – ako postoji osnovana sumnja da su upotrebljeni ili bili namenjeni za izvršenje krivičnog dela, prekršaja ili druge kažnjive radnje ili da su stečeni ili nastali izvršenjem krivičnog dela, prekršaja ili druge kažnjive radnje.

Ako se poslovne knjige, evidencije, isprave ili druga dokumentacija iz stava 1. ovog člana nalaze na sredstvima za automatsku obradu podataka, Narodna banka Srbije može, uz potvrdu, privremeno oduzeti i ta sredstva.

Član 46v

Ako u postupku kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata utvrdi da subjekt kontrole nije postupio u skladu sa odredbama ovog zakona i/ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona – Narodna banka Srbije može subjektu kontrole rešenjem naložiti da u određenom roku otkloni utvrđenu nepravilnost, odnosno da uskladi svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona i/ili propisa Narodne banke Srbije donetog na osnovu ovog zakona, u kom slučaju određuje i rok u kome je taj subjekt dužan da joj o tome dostavi izveštaj, sa odgovarajućim dokazima.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može voditi upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti ni odložiti njegovo izvršenje.

Član 46g

Ako subjekt kontrole ne omogući Narodnoj banci Srbije vršenje kontrole deviznog poslovanja u smislu propisa Narodne banke Srbije kojim se uređuje način vršenja kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata, a naročito ako na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi sve tražene podatke i dokumentaciju u roku utvrđenom u tom zahtevu, ili ako subjekt kontrole ne postupi u skladu s nalogom iz rešenja Narodne banke Srbije iz člana 39v stav 5. i člana 46v stav 1. ovog zakona – Narodna banka Srbije može doneti rešenje kojim se tom subjektu kontrole, odnosno odgovornom licu u njemu izriče novčana kazna u sledećem rasponu:

- 1) od 100.000 do 3.000.000 dinara za pravno lice i ogranak stranog pravnog lica i od 10.000 do 500.000 dinara za odgovorno lice u pravnom licu i ogranku stranog pravnog lica;
- 2) od 50.000 do 2.000.000 dinara za preduzetnika;
- 3) od 10.000 do 100.000 dinara za fizičko lice.

Ako 10% ukupnog prihoda koji je subjekt kontrole ostvario u prethodnoj godini iznosi više od 3.000.000 dinara za pravno lice i ogranak stranog pravnog lica, odnosno više od 2.000.000 dinara za preduzetnika, odnosno više od 100.000 dinara za fizičko lice, ili ako 10% ukupnog prihoda koji je odgovorno lice u pravnom licu i ogranku stranog pravnog lica ostvarilo u prethodnoj godini iznosi više od 500.000 dinara – novčana kazna iz stava 1. ovog člana može biti i veća od iznosa iz tog stava, ali ne veća od 10% ukupnog prihoda subjekta kontrole, odnosno odgovornog lica u subjektu kontrole koji je ostvaren u prethodnoj godini.

Ukupan prihod iz stava 2. ovog člana ima značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana subjektu kontrole nalaže se da Narodnoj banci Srbije omogući obavljanje kontrole, da sarađuje sa ovlašćenim licima, odnosno da postupi u skladu sa zahtevom ili nalogom Narodne banke Srbije iz tog stava.

Ako subjekt kontrole ne postupi u skladu s nalogom iz stava 4. ovog člana, Narodna banka Srbije može ponovo doneti rešenje iz stava 1. ovog člana.

Pri izricanju novčane kazne iz ovog člana, Narodna banka Srbije postupa uzimajući u obzir stepen saradnje subjekta kontrole sa ovlašćenim licima, prethodno ponašanje subjekta kontrole, odnosno da li su subjekt kontrole i odgovorno lice u subjektu kontrole i ranije slično postupali i da li im je u vezi s tim postupanjem već izrečena novčana kazna iz ovog člana, pokazanu spremnost subjekta kontrole da postupi u skladu s nalogom iz rešenja iz stava 1. ovog člana, trajanje nepostupanja po tom nalogu ili onemogućavanja kontrole iz tog stava, kao i druge bitne okolnosti pod kojima je došlo do nepostupanja po nalogu ili onemogućavanja kontrole iz stava 1. ovog člana.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije može naložiti i zabranu raspolaganja sredstvima na svim računima subjekta kontrole dok ne postupi u skladu s nalogom iz tog rešenja, osim raspolaganja u svrhu plaćanja novčane kazne iz tog rešenja, odnosno u svrhu izmirenja obaveza po osnovu poreza.

Rešenje iz stava 1. ovog člana, nakon dostavljanja subjektu kontrole i odgovornom licu u subjektu kontrole – pravnom licu, predstavlja izvršnu ispravu.

Ako se obaveza subjekta kontrole, odnosno odgovornog lica u subjektu kontrole ili fizičkog lica po osnovu novčane kazne iz ovog člana ne izmiri u roku utvrđenom rešenjem o izricanju te kazne, Narodna banka Srbije ima pravo da obračunava zateznu kamatu na iznos tog duga.

Izvršna rešenja o izricanju novčane kazne iz ovog člana predstavljaju osnov za prinudnu naplatu s računa subjekta kontrole u skladu sa zakonom kojim se uređuje prinudna naplata na novčanim sredstvima na računu.

Novčane kazne iz ovog člana uplaćuju se na račun Narodne banke Srbije.

Rešenje Narodne banke Srbije iz ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor, ali tužba protiv tog rešenja ne može sprečiti niti odložiti njegovo izvršenje.

Član 46d

Ako postoji sumnja da se obavljanjem menjačkih poslova bave fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik koji nisu lice iz člana 39. stav 1. ovog zakona – Narodna banka Srbije može izvršiti neposrednu i posrednu proveru da li ta lica neovlašćeno obavljaju menjačke poslove.

Ako proverom iz stava 1. ovog člana utvrdi da lice iz tog stava neovlašćeno obavlja menjačke poslove – Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim nalaže prestanak obavljanja tih poslova i istovremeno izriče novčanu kaznu tom licu, kao i odgovornom licu u pravnom licu iz stava 1. ovog člana, a to rešenje dostavlja nadležnim organima.

Ako naknadnom proverom utvrdi da fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik kojima je izrečen nalog iz stava 2. ovog člana nisu prestali s neovlašćenim obavljanjem poslova iz tog stava – Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim se tom licu, odnosno odgovornom licu u tom pravnom licu izriče nova novčana kazna.

Ako je rešenje iz stava 3. ovog člana doneto za fizičko lice, Narodna banka Srbije može ponovo i više puta doneti takvo rešenje, sve dok naknadnom proverom ne utvrdi da je to fizičko lice prestalo s neovlašćenim obavljanjem menjačkih poslova.

Ako je rešenje iz stava 3. ovog člana doneto za pravno lice ili preduzetnika, Narodna banka Srbije tim rešenjem istovremeno utvrđuje da su ispunjeni uslovi za pokretanje postupka prinudne likvidacije nad pravnim licem iz tog stava, odnosno izriče meru zabrane obavljanja delatnosti preduzetnika iz tog stava, kao i meru blokade svih računa tog pravnog lica, odnosno preduzetnika do pokretanja postupka prinudne likvidacije pravnog lica, odnosno do brisanja preduzetnika iz registra privrednih subjekata.

Neovlašćenim obavljanjem menjačkih poslova smatraju se aktivnosti pružanja korisnicima takvih usluga koje po svojim karakteristikama predstavljaju menjačke poslove, bez obzira na to da li se te usluge pružaju uz naknadu, u kojoj se meri pružaju i koliko ih korisnika koristi.

Narodna banka Srbije može utvrditi da se fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik bavi neovlašćenim obavljanjem menjačkih poslova na osnovu činjenica

koje nisu potpuno utvrđene ili koje se dokazima samo posredno utvrđuju (činjenice koje su učinjene verovatnim).

Rešenje iz stava 3. ovog člana predstavlja neotklonjiv razlog za pokretanje postupka prinudne likvidacije pravnog lica, odnosno za brisanje preduzetnika iz registra privrednih subjekata po sili zakona, a Narodna banka Srbije to rešenje dostavlja i organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata, koja je dužna da bez odlaganja pokrene postupak prinudne likvidacije pravnog lica, odnosno da izvrši brisanje preduzetnika iz registra privrednih subjekata.

Na proveru iz stava 1. ovog člana, kao i na rešenje i izricanje novčane kazne iz st. 2. i 3. ovog člana, shodno se primenjuju odredbe čl. 46, 46a, 46b i 46g ovog zakona.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i ako postoji sumnja da fizičko lice, odnosno pravno lice ili preduzetnik obavlja kupovinu i/ili prodaju deviza suprotno članu 38. ovog zakona.

Član 46d

Narodna banka Srbije vodi registar mera i novčanih kazni koje je izrekla pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima u skladu sa ovim zakonom.

Podaci iz registra iz stava 1. ovog člana nisu javno dostupni i Narodna banka Srbije ih može učiniti dostupnim, odnosno saopštiti ili dostaviti samo na osnovu odluke ili zahteva suda, nadležnog tužilaštva, policije, organa inspekcije, organa kontrole i drugog nadležnog organa u vezi s postupkom koji se vodi pred tim organom.

Narodna banka Srbije može, na osnovu obrazloženog pismenog zahteva, pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima kojima su izrečene mere i novčane kazne iz stava 1. ovog člana, odnosno zastupnicima ili punomoćnicima tih lica – obezbediti uvid u podatke iz registra iz tog stava koji se odnose na ta lica.“.

Član 7.

Član 49. menja se i glasi:

„Član 49.

Organi kontrole i drugi nadležni organi dužni su da sarađuju u vršenju kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata i kontrole menjačkog poslovanja i da na obrazloženi zahtev organa kontrole stavljaju na raspolaganje podatke, nalaze i informacije kojima raspolažu a koji su potrebni za vršenje kontrole deviznog i menjačkog poslovanja.

Ako se pri vršenju neposredne kontrole iz člana 46. ovog zakona osnovano očekuje da će subjekt kontrole onemogućiti ili ometati sprovođenje te kontrole – policija je dužna da, na pismeni zahtev Narodne banke Srbije, pruži pomoć radi omogućavanja bezbednog sprovođenja te kontrole, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje policija koje se odnose na policijsku pomoć pri izvršenju akta državnog organa ili pravnog ili fizičkog lica s javnim ovlašćenjima.

Ovlašćena lica ovlašćena su da zatraže pomoć policije ako subjekt kontrole onemogućava ili ometa sprovođenje neposredne kontrole iz člana 46. ovog zakona, a policija je dužna da zatraženu pomoć pruži u najkraćem roku od prijema poziva.

Organizacija nadležna za vođenje registra privrednih subjekata ne može brisati pravno lice ili preduzetnika iz tog registra ako je dobila obaveštenje Narodne banke Srbije da je započet postupak kontrole deviznog ili menjačkog poslovanja tog pravnog lica, odnosno preduzetnika – i to sve do dobijanja obaveštenja Narodne banke Srbije da je postupak kontrole završen, odnosno da su okončani svi postupci

pokrenuti na osnovu sprovedene kontrole u vezi s nepravilnostima koje su utvrđene u postupku kontrole.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na proveru iz člana 46d ovog zakona.“.

Član 8.

U članu 59. stav 1. uvodni deo rečenice menja se i glasi:

„Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident – pravno lice, ogranak stranog pravnog lica, banka, izdavalac elektronskog novca sa sedištem u Republici, platna institucija, javni poštanski operator i nerezident – pravno lice:“.

Tačka 78) menja se i glasi:

„78) ako u obavljanju menjačkih poslova stekne ili ostvari, odnosno upotrebi devize, efektivni strani novac, čekove i druge hartije od vrednosti, dinare, elektronski novac, digitalnu imovinu, platne kartice, predmete, poslovne knjige, evidencije, isprave ili drugu dokumentaciju suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 39. stav 6);“.

Stav 2. menja se i glasi:

„Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu – pravnom licu ili nerezidentu – pravnom licu, kao i odgovorno lice u banci, izdavaocu elektronskog novca sa sedištem u Republici, platnoj instituciji i javnom poštanskom operatoru – novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.“.

U st. 3. i 4. reči: „od 5.000 do 150.000 dinara“ zamenjuju se rečima: „od 50.000 do 150.000 dinara“.

Posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Za prekršaj iz st. 1. do 4. ovog člana može se izreći i viša kazna od propisane u skladu sa članom 39. stav 4. Zakona o prekršajima.“

Član 9.

U članu 61. stav 1. reči: „od 10.000 do 500.000 dinara“ zamenjuju se rečima: „od 150.000 do 500.000 dinara“.

Tačka 36) menja se i glasi:

„36) ako u obavljanju menjačkih poslova stekne ili ostvari, odnosno upotrebi devize, efektivni strani novac, čekove i druge hartije od vrednosti, dinare, elektronski novac, digitalnu imovinu, platne kartice, predmete, poslovne knjige, evidencije, isprave ili drugu dokumentaciju suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 39. stav 6);“.

Posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći i viša kazna od propisane u skladu sa članom 39. stav 4. Zakona o prekršajima.“

Član 10.

Član 62a briše se:

Član 11.

Član 64. menja se i glasi:

„Član 64.

Za prekršaj iz čl. 59. do 63. ovog zakona, pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za prekršaj iz tog stava, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mera delimičnog oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja, ako pobude ili druge okolnosti pod kojima je prekršaj izvršen ukazuju da nije opravdano da se predmet oduzme u celini.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, za prekršaj iz člana 62. tačka 18) i člana 63. tačka 14) ovog zakona zbog koga je carinski organ prethodno privremeno oduzeo dinare, efektivni strani novac i čekove u skladu s propisom iz člana 31. ovog zakona – pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mera delimičnog oduzimanja dinara, efektivnog stranog novca i čekova, osim ako naročite okolnosti pod kojima je prekršaj izvršen, odnosno težina izvršenog prekršaja ukazuju da je opravdano da se privremeno oduzeti dinari, efektivni strani novac i čekovi oduzmu u celini, u kom slučaju će se, pored novčane kazne, izreći i zaštitna mera oduzimanja u celini predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje tog prekršaja.

Odluka o zaštitnoj meri iz stava 3. ovog člana donosi se uz uzimanje u obzir javnog interesa koji se štiti i svih okolnosti pod kojima je prekršaj iz tog stava izvršen, kao što su pobude i držanje učinioca prekršaja, razlika između iznosa koji je privremeno oduzet od učinioca i iznosa koji učinilac nije bio dužan da prijavi, postojanje i priroda dokaza o zakonitom poreklu oduzetih sredstava i instrumenata plaćanja, mogućnost ponavljanja prekršaja, postojanje osnova sumnje ili osnovane sumnje da je u pitanju pranje novca ili finansiranje terorizma i druge okolnosti značajne za ocenu težine učinjenog prekršaja.

Zaštitna mera iz st. 1. do 3. ovog člana može se izreći i ako kazna za prekršaj nije izrečena, ako se postupak za prekršaje ne može voditi jer je učinilac bio nedostupan ili nepoznat organu nadležnom za vođenje postupka, ako je učinilac u vreme izvršenja prekršaja bio maloletan ili zbog postojanja drugih zakonskih smetnji.“.

Član 12.

U članu 66. stav 1. posle reči: „Novčane kazne,“ dodaju se reči: „osim novčanih kazni iz čl. 39b, 39v, 46g i 46d ovog zakona,“.

Član 13.

Narodna banka Srbije doneće propise iz čl. 1. i 5. ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka primene propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se odredbe propisa donetih na osnovu Zakona o deviznom poslovanju („Službeni glasnik RS”, br. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 i 30/2018), osim ako su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Postupci kontrole iz čl. 45. i 46. Zakona o deviznom poslovanju („Službeni glasnik RS”, br. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 i 30/2018) započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama propisa po kojima su započeti.

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o deviznom poslovanju („Službeni glasnik RS”, br. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 i 30/2018), izuzev izricanja zaštitne mere iz člana 11. ovog zakona, koja će se izreći po odredbama ovog zakona.

Prekršajni postupak iz stava 4. ovog člana pokrenut protiv ovlašćenog menjača ne može se obustaviti kako bi se kažnjavanje tog lica sprovedo po odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona kojima se uređuje novčano kažnjavanje ovlašćenih menjača.

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.